

Enhed
Udsatte Børn

Sagsbehandler
Mette Kristoffersen

Koordineret med

Sagsnr.
2018 - 1765

Doknr.
606931

Dato
21-09-2018

Kommenteret høringsnotat

over

forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og ligningsloven (Mere kvalitet i plejefamilier)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag blev den 31. maj 2018 sendt i høring hos:

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børnehjælpsdagen, Børnesagens Fællesråd, Børne og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, CEPOS, Cevea, Danmarks lærerforening, Den Danske Dommerforening, Dansk Erhverv, Danske Handicaporganisationer, Danske Advokater, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Dommerfuldmægtigforeningen, DUKH, Fabu, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Finans Danmark, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), FSR – danske revisorer, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), HK, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kraka, Kristelig fagbevægelse, Københavns Universitet, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningens af kvindekrisecentre – LOKK, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsskatteretten, Livsværk, LOS – de private sociale tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Sjældne Diagnoser, Skatteankestyrelsen, Socialpædagogernes Landsforbund, SFR Skattefaglig Forening, Syddansk Universitet, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Ungdommens Røde Kors, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

Børne- og Socialministeriet har modtaget svar fra:

Ankestyrelsen, Børne- og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, FOA – Fag og Arbejde, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), Faaborg-Midtfyn kommune (Socialtilsyn Syd), Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, KFUM's Sociale arbejde, KL, LOS – De private sociale tilbud, Red Barnet, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Socialpædagogernes Landsforbund og SRF – Skattefaglig Forening.

Nedenfor følger en gengivelse af de væsentligste punkter i de modtagne hørings svar. Enkelte organisationer er kommet med forslag, der ligger uden for det, der reguleres i lovforslaget. Ministeriet har derfor set bort fra disse i notatet.

2. Hørings svarene

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), FOA – Fag og Arbejde, Institut for Menneskerettigheder og SRF – Skattefaglig Forening har ingen bemærkninger til lovforslaget.

2.1. Lovforslagets formål og baggrund

Formål

Høringsparterne forholder sig generelt positivt til formålet bag lovforslaget og intentionerne om at skabe mere kvalitet i plejefamilier. Størstedelen af høringsparterne hilser ændringerne velkomne og mener, at lovforslaget rummer mange positive tiltag, der peger i den rigtige retning i forhold til den udvikling, der er på området, hvor flere børn i dag anbringes i plejefamilier end tidligere. Det gælder fx **Dansk Socialrådgiverforening, Børnerådet, Selveje Danmark og Socialtilsyn Øst. Socialtilsyn Midt og Børne- og Kulturchefforeningen** fremhæver, at lovforslaget skaber god mulighed for at højne kvaliteten og styrke plejefamilieanbringelserne. **Børns Vilkår** og **KFUM's Sociale Arbejde** fremhæver, at lovforslaget skaber bedre rammer for plejefamiliernes arbejde med at sikre udvikling og en god og tryk hverdag for det anbragte barn. **Socialtilsyn Øst, Dansk Socialrådgiverforening, Selveje Danmark og Dansk Psykolog Forening** er overordnet set positive til forslaget om indførelse af nye plejefamilietyper, fordi de mener, at det vil styrke kommunernes matchning af barn og plejefamilie.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Ministeret har noteret sig den store tilslutning til lovforslagets formål og anser det som en generel tilkendegivelse af, at lovforslagets sigte rammer rigtigt i forhold til udviklingen på området.

2.2. Indførelse af nye plejefamilietyper

Høringsparterne forholder sig generelt positivt til indførelsen af de nye plejefamilietyper. Det gælder fx **DS, FADD, KL, LOS, Børns Vilkår, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Øst** og **KFUM's Sociale Arbejde**. Men høringsparterne bemærker i den forbindelse også en række opmærksomhedspunkter, som gennemgås i det følgende.

Sondringen mellem de forskellige plejefamilietyper

KL angiver, at de er enige i formålet med indførelsen af de nye plejefamilietyper, men mener at sondringen mellem de forskellige typer er en anelse "kunstig". Som et eksempel spørger de, hvad forskellen er på "at understøtte en supplerende støtte" (almene plejefamilier) og "at medvirke til, at støtten følges op i hjemmet" (forstærkede plejefamilier). De bemærker også, at vanskeligheden af forældresamarbejdet ikke nødvendigvis følger barnets støttebehov, således at børn med større støttebehov ikke altid er lig med et vanskeligt samarbejde med de biologiske forældre. **KL** ønsker også en præcisering af, om den ekstra støtte/forstærkning, som forstærkede plejefamilier skal have under anbringelsen, ligger udover det, de allerede i dag er forpligtet til at tilbyde en plejefamilie under en anbringelse.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Som det fremgår af de særlige bemærkninger til lovforslaget, så foreslås det bl.a., at almene plejefamilier også "kan samarbejde med eksterne fagpersoner og understøtte iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser i

hverdagen med barnet". Med "understøtte" menes der, at den almene plejefamilie skal være i stand til at forstå, sætte sig ind i og bakke op om den støtte- eller behandlingsindsats i hverdagen med barnet, men ikke i en grad, der forudsætter særlig viden, faglige kompetencer eller erfaring. Forstærkede plejefamilier skal derimod kunne "medvirke til, at en supplerende støtte eller behandlingsindsats følges op i hjemmet". Forstærkede plejefamilier skal ikke selv kunne yde egentlig specialiseret støtte eller behandling. Denne skal i stedet gives af fagprofessionelle ude fra, som en supplerende indsats, men det forventes, at den forstærkede plejefamilie skal kunne spille en mere aktiv rolle i forhold til at følge indsatsen op i hverdagen med barnet, fx under vejledning fra professionelle behandlere eller tilbud. Dette præciseres i lovforslaget.

Ministeriet er enige med KL i, at vanskeligheden af forældresamarbejdet ikke altid følger barnets støttebehov, men vil dog gerne understrege, at der i beskrivelserne af de forskellige plejefamilietyper ikke er tale om betingelser, der alle skal være opfyldte, før plejefamilien kan modtage et barn i pleje. En specialiseret plejefamilie kan således godt modtage et barn i pleje med svære støttebehov, men hvor forældresamarbejdet er ukompliceret. Et kompliceret forældresamarbejde er noget, der stiller store krav til en plejefamilie og som kan spænde ben for en vellykket anbringelse. Det vurderes på den baggrund fornuftigt, at børn, hvis forældre modarbejder anbringelsen eller komplicerer samarbejdet med plejefamilien, anbringes hos specialiserede plejefamilier, der har den viden og erfaring, der skal til for at håndtere en sådan opgave.

Med lovændringerne til Barnets Reform i 2011 blev det i bemærkningerne præciseret, at børn eller unge, der anbringes i en plejefamilie ved behov skal modtage fornøden støtte eller behandlingsindsats sideløbende med opholdet hos plejefamilien. Dette fremgår også af servicelovens § 55. Som det fremgår af lovforslaget, så får forstærkede plejefamilier samme ret og pligt til grundkursus, supervision og efteruddannelse som almindelige plejefamilier har i dag. Det fremgår også, at forstærkningen kan bestå i, at kommunen i en periode sætter ind med ekstra støtte til plejefamilien som led i kommunens almindelige pligt til at tilbyde plejefamilier supervision, råd og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Ministeriet mener på den baggrund, at det allerede fremgår klart, at den støtte eller forstærkning, som kommunerne kan sætte ind med i eksempelvis forstærkede plejefamilier ikke noget, der ligger udover det, som kommunerne allerede i dag er forpligtede til at tilbyde plejefamilier.

Behov for den almene plejefamilie

KL, Børne- og Kulturchefforeningen og Socialtilsyn Syd mener ikke, at den almene plejefamilie vil blive brugt ret meget i praksis pga. kommunernes øgede fokus på forebyggende foranstaltninger.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Efter gældende ret findes der i dag følgende plejefamilietyper: 1) *plejefamilier*, 2) *kommunale plejefamilier* og 3) *netværksplejefamilier*. Ifølge tal fra Danmarks Statistik pr. 31. december 2016, anbringes 82,9 procent af alle de børn, der anbringes i en plejefamilie, i den almindelige plejefamilie. Et af formålene med at oprette nye plejefamilietyper er derfor at sikre en større spredning end i dag, så færre anbringes i den almindelige plejefamilie og flere i mere specialiserede plejefamilieformer. En større spredning skal sikre, at mulighederne for at målrette indsatsen efter det enkelte barns behov udnyttes bedre end i dag, og at barnet får den hjælp, det har brug for.

Krav om bestemt uddannelsesmæssig baggrund

Socialpædagogerne er af den opfattelse, at der med de foreslåede ændringer er et indbygget krav om, at specialiserede plejefamilier skal have en bestemt uddannelse bag sig. De mener videre, at dette er positivt. De udleder dette med udgangspunkt i et af eksemplerne fra lovforslagets specielle bemærkninger på, hvem en specialiseret plejefamilie kan være: "*En specialiseret plejefamilie kan også være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat*

for massivt omsorgssvigt, og hvor der er behov for en akutanbringelse. Plejefamilien har solid erfaring, pædagogisk uddannelse og indsigt i målgruppen...”

KL er af samme opfattelse, men er modsat **Socialpædagogerne** uenige i det hensigtsmæssige herved. De mener i stedet, at det afgørende er, at familien er i stand til at varetage opgaven – ikke at de besidder bestemte uddannelsesmæssige kompetencer. **KL** påpeger i forlængelse heraf, at de mener, at kvalitetsmodellen i sig selv indeholder tilstrækkelige krav i forhold til de specialiserede plejefamiliers kompetencer.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Der stilles med forslaget ikke deciderede uddannelsesmæssige krav til den specialiserede plejefamilie. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, så er der er *”typisk tale om plejefamilier med solid erfaring eller som har særlige uddannelsesmæssige kompetencer”*. Det bemærkes i den forbindelse, at det eksempel, som Socialpædagogerne tager udgangspunkt i, blot er et af flere eksempler på, hvem den specialiserede plejefamilie eksempelvis kan være. Det bemærkes også, at de krav, der lægges op til at stille til den specialiserede plejefamilie, følger de krav, der i dag stilles til den kommunale plejefamilie, jf. bekendtgørelse om plejefamilier, § 2, stk. 3. Heraf følger ingen særlige uddannelsesmæssige krav. Der vil være tilfælde, hvor en plejefamilie med mangeårig erfaring med anbragte børn og unge vil være mindst lige så kvalificeret til opgaven som en plejefamilie uden erfaring men med en bestemt uddannelsesmæssig baggrund.

Omkategorisering i forbindelse med det årlige tilsyn

KL og **Socialtilsyn Nord** er uenige i, at den omkategorisering, der lægges op til med forslaget om nye plejefamilietyper, kan betragtes som en del af det årlige tilsyn. De mener derimod, at der med forslaget pålægges socialtilsynene en ekstra opgave.

KL bemærker også, at de anser det for misvisende, at ministeriet anfører, at de belastningsgrader som en plejefamilie i dag godkendes til af socialtilsynene, er talværdierne 1,2,3 og 4. De mener i stedet, at det vil være mere korrekt med betegnelserne ”lav”, ”middel”, ”høj”, og ”kommunal”.

Socialtilsyn Midt og Socialtilsyn Syd foreslår, at der indsættes en decideret frist for Socialtilsynenes omkategorisering til de nye plejefamilietyper.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, så lægges der op til, at ”socialtilsynene godkender alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi og løbende indplacerer eksisterende plejefamilier på de nye kategorier i forbindelse med driftsorienterede tilsyn”, der skal finde sted minimum en gang årligt. Der lægges endvidere op til, at de nye typer, som plejefamilierne skal omkategoriseres i forhold til, er direkte overførbare med de kategorier, som socialtilsynene i dag anvender i deres praksis for godkendelse af plejefamilier. En almen plejefamilie svarer således til de eksisterende kategorier ”lav” og ”middel” (belastningsgrad 1 og 2), forstærkede plejefamilier svarer til kategorien ”høj” (belastningsgrad 3) og specialiserede plejefamilier svarer til kategorien ”kommunal” (belastningsgrad 4). Formålet med at anvende typologier, der er direkte overførbare, er netop at sikre at socialtilsynenes omkategorisering sker på en let og hurtig måde, der ikke kræver en ny vurdering af plejefamilien. Som det også fremgår, så skal en situation, hvor en plejefamilie, i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn, hvor også omkategoriseringen finder sted, oplever ændringer i godkendelsen, fx ved at blive placeret i en lavere eller højere kategori, ses som led i socialtilsynenes almindelige opgavevaretagelse, hvor de i forbindelse med det årlige tilsyn skal forholde sig til om en plejefamilie lever op til den eksisterende godkendelse.

Socialtilsynene anvender både talværdierne/belastningsgraderne 1,2,3 og 4 og kategorierne ”lav”, ”middel”, ”høj” og ”kommunal” i deres nuværende praksis for

godkendelse af plejefamilier. Betegnelserne svarer til hinanden, således, at kategorien "lav" svarer til talværdien "1", "middel" svarer til "2", "høj" svarer til "3" og "kommunal" til "4", således at plejefamilier godkendt som "lav" godkendes til børn med belastningsgrad 1 og så fremdeles. Dette præciseres i lovforslaget.

Ministeret ser positivt på forslaget om, at sætte en tidshorisont for, hvornår socialtilsynenes omkategorisering af eksisterende plejefamilier senest skal have fundet sted. Ministeriet præcisere på den baggrund, at det forventes, at alle eksisterende plejefamilier vil være omkategoriseret pr. 1. juli 2020, dvs. et år efter lovens ikrafttræden, da det med den tidshorisont vil være muligt for socialtilsynene at foretage omkategoriseringen for alle eksisterende plejefamilier som led i det årlige tilsyn.

Plejefamiliens godkendelse ud fra den nye typologi

Socialtilsynene har forskellige bemærkninger til plejefamiliernes godkendelse, som alle relaterer sig til hinanden. **Socialtilsyn Hovedstaden** ytrer tilfredshed med, at en plejefamilie fortsat kan godkendes til et bestemt antal pladser, og at pladserne kan være af forskellige typer, fordi tilsynets erfaringer viser, at det kan være svært for en plejefamilie at håndtere flere børn med meget specialiserede behov. **Socialtilsyn Syd** bemærker i samme henseende, at de forstår lovbemærkningerne sådan, at det fortsat vil være muligt at godkende plejefamilier til at modtage børn med forskellige støttebehov. **Socialtilsyn Midt** efterspørger en uddybning af, om en plejefamilie kun kan opnå én godkendelse, eller om socialtilsynene kan godkende en plejefamilie til børn med forskellige støttebehov. **Socialtilsyn Nord** ønsker en præcisering af, om en specialiseret plejefamilie kun vil kunne modtage ét barn i kategorien "svære støttebehov".

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Man kan som plejefamilier kun opnå én godkendelse, men socialtilsynene kan med indførelsen af de nye plejefamilietyper fortsat anvende den praksis, som de bruger i dag, hvor de godkender plejefamilier til et bestemt antal pladser. Ministeret ser heller ikke noget til hinder for, at socialtilsynene samtidig anvender en praksis, hvor pladserne er af forskellige typer, fx med udgangspunkt i børnenes støttebehov. Det ligger dog implicit i en godkendelse som eksempelvis almen plejefamilie, at man ikke kan modtage børn med et støttebehov, der er højere end let til moderat, ligesom specialiserede plejefamilier omvendt vil kunne modtage børn med både lette, moderate og svære støttebehov, fordi de har den højeste mulige godkendelse. Ministeret finder ikke, at der er noget i vejen for, at en specialiseret plejefamilie kan modtage flere børn med svære støttebehov, men det er i den forbindelse vigtigt, at der tages højde for plejefamiliens kapacitet og sammensætning, så familien ikke sættes under for stort et pres. Ministeriet præcisere dette i bemærkningerne til lovforslaget.

Ændringer i barnets behov under anbringelsen

KL efterspørger en præcisering af, hvad løbende ændringer i barnets behov betyder for anbringelsen, og om dette vil medføre en flytning af barnet eller den unge.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Forslaget om nye plejefamilietyper ændrer ikke ved, at et meget væsentligt hensyn altid er hensynet til at sikre kontinuitet og stabilitet for det anbragte barn. Det ændrer heller ikke ved, at der altid skal ske en grundig udredning af barnet, inden barnet anbringes med henblik på at sikre det rette valg af anbringelsessted. Hvis der sker ændringer i barnets støttebehov under anbringelsen, der gør, at plejefamilien har svært ved at løfte opgaven, så skal kommunen, ligesom i dag, altid sætte ind med målrettet efteruddannelse, støtte og supervision til plejefamilien og/eller supplerende støtte eller behandling til barnet, imens barnet bor i plejefamilien. Dette præciseres i lovforslaget.

Voksenansvar

FADD mener generelt, at almene og forstærkede plejefamilier også bør være omfattet af lov om voksenansvar. **Socialtilsyn Hovedstaden** ønsker, at alle plejefamilietyper omfattes af § 8 i lov om voksenansvar om *afværgehjælp*. **Socialtilsyn Midt** mener i forvejen, at alle plejefamilier allerede i dag har adgang til at anvende fysisk guidning, da der ikke her er tale om magtanvendelse.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Fysisk guidning og afværgehjælp gælder i dag udelukkende for kommunale plejefamilier, jf. §§ 6 og 8 i lov om voksenansvar for anbragte unge. Almindelige plejefamilier er alene omfattet af § 3 i lov om voksenansvar for anbragte unge, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnet eller den unges interesse. Som det fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslaget, så indebærer forslaget om indførelse af nye plejefamilietyper, at specialiserede plejefamilier får samme adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp som kommunale plejefamilier har i dag. De almene og forstærkede plejefamilier får adgang til at foretage indgreb, i det omfang de sker som led i varetagelsen af voksenansvaret, svarende til hvad der gælder for almindelige plejefamilier i dag. Dette præciseres i lovforslaget.

2.3. Afskaffelse af de konkrete godkendelser

Socialpædagogerne, Børnerådet, Socialtilsyn Syd, Socialtilsyn Hovedstaden, Børns Vilkår, Børne- og Kulturchefforeningen og Selveje Danmark udtrykker tilfredshed med forslaget om at afskaffe kommunernes mulighed for at godkende en plejefamilie til et konkret barn. Det bemærkes eksempelvis, at det er det rigtige skridt at tage med henblik på at sikre samme kvalitet og faglighed i anbringelserne.

Dansk Socialrådgiverforening og KL forholder sig kritiske til forslaget. **Dansk Socialrådgiverforening** mener, at kommunernes mulighed for at godkende en plejefamilie til et konkret barn bør fastholdes og begrundes det med en bekymring for de familier, der ikke ønsker at være generelt godkendt, men som alene ønsker at påtage sig opgaven i forhold til et specifikt barn. De er også bekymrede for aflastningsfamilier, der fx pga. alder eller bopæl ikke vil kunne opnå en generel godkendelse, selvom familien er kvalificeret til opgaven. **KL** bemærker, at de er bekymrede for, om afskaffelsen af de konkrete godkendelser vil gøre det svært for kommunerne at finde nok aflastningsfamilier, fordi de mener, at mange aflastningsfamilier i dag er konkret godkendte. De frygter, at nogle aflastningsfamilier udelukkende ønsker at fungere som aflastning for et bestemt barn og dermed ikke har et ønske om at være generelt godkendt samt at gennemgå den godkendelsesproces hos socialtilsynene, som dette kræver.

KL finder det positivt, at de plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse kan bibeholde deres godkendelse indtil anbringelsens ophør. **Socialtilsyn Hovedstaden** derimod, undrer sig over, at forslaget ikke indebærer, at kommunerne skal arbejde på, at flest mulige af de nuværende konkret godkendte plejefamilier generelt godkendes af socialtilsynene.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Der skal stilles høje krav til de familier, som får til opgave at sikre udvikling, trivsel og omsorg for børn og unge, der ikke kan bo hos deres forældre. Muligheden for at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn betyder, at der i dag ikke stilles de samme krav til kvalitet i alle plejefamilier, og at alle plejefamilier ikke er underlagt et uvildigt og regelmæssigt tilsyn med kvaliteten og forholdene i plejefamilien. Formålet bag forslaget om at afskaffe de konkrete godkendelser er, at alle plejefamilier bliver underlagt de samme kvalitetskrav, gennemgår en grundig og professionel godkendelse, hvor det sikres, at familien er egnet til at påtage sig opgaven og herefter modtager et regelmæssigt og uvildigt tilsyn.

En generel godkendelse er ikke ensbetydende med, at en plejefamilie skal stå til rådighed ift. andre anbringelser end den, de specifikt ønsker. En plejefamilie med en generel godkendelse kan således altid takke nej til andre tilbud. Der er på den baggrund ikke grund til at frygte, at familier ikke ønsker at blive plejefamilie, fordi godkendelsen er generel af kartakter.

Der skal ikke gøres forskel på plejefamilier, der yder henholdsvis aflastning og døgnanbringelse, fx ved fortsat at lade den anbringende kommune godkende plejefamilier, der udelukkende ønsker at fungere som aflastningsfamilie. Derfor skal disse familier af hensyn til barnet eller den unge, være underlagt de samme kvalitetskrav og regler om tilsyn som plejefamilier, der udelukkende godkendes til døgnanbringelse.

Med forslaget lægges der op til en ordning, hvor plejefamilier, der er konkret godkendte på tidspunktet for lovens ikrafttræden, kan beholde deres godkendelse indtil anbringelsen af de eller de nærmere angivne børn ophører. Forslaget indebærer dermed, at børnene kan blive boende indtil anbringelsen af dem ophører. Den løsning er valgt med henblik på at sikre stabilitet og kontinuitet for de anbragte børn, så de ikke risikerer at skulle skifte anbringelsessted som følge af forslaget.

Bekymring for en længere godkendelsesproces og et øget antal klager

Dansk Socialrådgiverforening er bekymrede for, om forslaget om at afskaffe de konkrete godkendelser vil medføre en længere godkendelsesproces, mere ventetid og mindre fleksibilitet for kommunerne. **Børne- og Kulturchefforenin-gen** deler denne bekymring, selvom de generelt tilslutter sig forslaget, og bemærker eksempelvis, at forslaget ikke må forhale processen. De tilføjer, at der er i praksis skal handles relativt hurtigt i denne type sager, hvorfor det er vigtigt, at forslaget ikke medfører en længere godkendelsesproces. **Ankestyrelsen** mener, at forslaget vil medføre flere klagesager vedrørende afgørelser om eksempelvis påbud og skærpet tilsyn og dermed betyde øgede udgifter til Ankestyrelsens behandling af disse.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Ifølge ministeriets egne beregninger er der en tilgang på 70 nye konkret godkendte plejefamilier på årsbasis. Der er således tale om en relativt lille tilgang. Derudover bemærkes det, at der vil ske økonomisk kompensation af socialtilsynene for den årlige tilgang i antallet af plejefamilier, som forslaget forventes at medføre, så der ikke opstår ventetider som følge af forslaget. Ud over dette, så er formålet med forslaget om at ensarte godkendelsesprocessen på tværs af de fem socialtilsyn, som også er en del af lovforslaget, også at sikre rimelige sagsbehandlingstider og medvirke til, at sagsbehandlingstiderne ensartes mere på tværs af socialtilsynene. Ministeriet er på den baggrund ikke bekymret for, at forslaget vil medføre længere sagsbehandlingstider.

Forslaget ændrer ikke ved, at kommunerne fortsat kan anbringe et barn eller en ung akut, når der er brug for det. Kommunerne vil fortsat kunne anvende den særlige dispensationsadgang hos socialtilsynene, hvor et barn kan være anbragt i en ikke-godkendt plejefamilie i op til 2x3 uger, indtil plejefamilien bliver godkendt eller barnet kan anbringes i en anden godkendt plejefamilie. Det bemærkes endvidere, at en anbringelse altid forudsætter et grundigt forarbejde med både undersøgelse, udredning og valg af konkret anbringelsessted, der matcher barnets specifikke behov.

I forhold til klagesager, der skal behandles i Ankestyrelsen, så er ministeriet i dialog med Ankestyrelsen herom.

Godkendelse af netværksplejefamilier

Både **KL** og **Dansk Socialrådgiverforening** tilkendegiver, at de er tilfredse med, at reglerne for godkendelse af netværksplejefamilier forbliver uændret, og

at opgaven med at godkende og føre tilsyn med netværksplejefamilier forbliver en kommunal opgave. **Børns Vilkår** er uenige og ser gerne, at også godkendelsen af og tilsynet med netværksplejefamilier overgik til socialtilsynene.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Netværksplejefamilier er typisk nære slægtninge til barnet eller den unge, og godkendelsen er efter de gældende regler derfor betinget af den personlige relation og den særlige tilknytning, der er mellem barnet og familien. På den baggrund giver det ikke mening at stille de samme krav til fx faglige kompetencer, som der stilles til mere professionelle plejefamilier. Derfor indebærer forslaget, at det skal være den enkelte kommune, som er tættest på barnet og har det bedste kendskab til familien, som skal stå for godkendelsen og for at føre tilsyn med, hvordan det går barnet i familien under anbringelsen.

2.4. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier

Nyt grundkursus og krav om intensiv støtte i begyndelsen af anbringelsen

Af høringsparterne fremhæver mange det positive i, at lovforslaget indeholder forskellige elementer, der skal styrke plejefamiliernes kompetencer i forhold til den konkrete opgave. Det gælder bl.a. **Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Psykolog Forening, Børns Vilkår og Dansk selvskab for sundhedsplejesker.**

Temaer i plejefamiliernes uddannelse

Dansk Psykolog Forening ønsker, at temaet "omsorgssvigt" skal være en del af plejefamiliernes uddannelse. **FBU** mener, at plejefamilierne skal klædes på til samarbejdet med barnets biologiske familie under den uddannelse, de modtager.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Både omsorgssvigt og samarbejde med barnets biologiske familie vil indgå som væsentlige temaer i det nye grundkursus og i det af Socialstyrelsen udviklede opstartsforløb, som stilles til rådighed for kommunerne.

Afholdelse af grundkursus og grundkursets varighed

Socialtilsyn Midt mener, at ministeriet for entydigt peger på fordelene ved, at socialtilsynene selv afholder grundkurserne, og mener, at ministeriet også bør fremhæve fordelene ved, at få en ekstern leverandør til at afholde dem. **Socialtilsyn Øst** er uenige, og ser derimod gerne, at ministeriet tager skridtet endnu længere og stiller krav om, at grundkurset og undervisningen heraf skal afholdes af socialtilsynene selv.

Socialtilsyn Midt og **Socialtilsyn Hovedstaden** efterspørger en præcisering af, om grundkurset for aflastningsfamilier har en varighed på to eller fire dage. **Socialtilsyn Hovedstaden** mener, at aflastningsfamilier bør have de samme muligheder for efteruddannelse, supervision og støtte som plejefamilier.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Formålet med forslaget om at lade plejefamiliernes grundkursus indgå som en central og integreret del af socialtilsynenes godkendelsesproces er – udover at ruste plejefamilierne til opgaven – også at give socialtilsynene informationer om plejefamiliernes kompetencer, der skal bidrage til vurderingen af, om en plejefamilie kan opnå en godkendelse. Formålet dermed er at lette selve godkendelsesprocessen. Der stilles ingen krav om, at socialtilsynene selv skal afholde grundkurserne. Derimod vil det fortsat være muligt for socialtilsynene at tilkøbe sig ekstern bistand til opgaven, hvis socialtilsynene mener, at dette medfører den bedst mulige kvalitet. Uanset hvem, der afholder grundkurset, skal socialtilsynene dog sikre sig, at de opfylder formålet med at lade grundkurset indgå som en integreret del af godkendelsesprocessen.

Forslaget indebærer en varighed af grundkurset på fire dage for både plejefamilier godkendt til ydelsen aflastning og plejefamilier godkendt til døgnanbringelse.

En godkendelse som plejefamilie kan enten være til døgnanbringelse, aflastning eller begge dele. En aflastningsfamilie er således en familie, der er godkendt som plejefamilie til ydelsen *aflastning*. Aflastningsfamilier har derfor allerede i dag de samme muligheder for efteruddannelse, supervision og støtte som plejefamilier godkendt til døgnanbringelser qua deres godkendelse som plejefamilie til en bestemt ydelse.

Socialstyrelsens opstartsforløb til plejefamilier bør være obligatorisk
Socialtilsyn Øst og **Socialtilsyn Hovedstaden** mener, at det tæt støttede opstartsforløb bør være obligatorisk for alle kommuner.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Forslaget om intensiv støtte i begyndelsen af anbringelsen er et lovkrav, der ikke kan fraviges. Dette er således obligatorisk for alle kommuner. Socialstyrelsen udvikler derudover som led i implementeringen af forslaget et tæt støttet opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne. Dette forløb er valgfrit for kommunerne, og kommunerne kan deltage uden beregning. At opstartsforløbet ikke er obligatorisk for kommunerne skyldes et ønske om ikke at udelukke allerede eksisterende uddannelsesforløb til plejefamilier, som nogle kommuner i dag anvender, og som godt vil kunne leve op til lovkravet om intensiv støtte til plejefamilier i begyndelsen af anbringelsen.

Adskillelse af støtte og honorering

Børns Vilkår, SL, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Red Barnet, Selveje Danmark og Dansk Psykolog Forening ser positivt på forslaget om at indføre et krav om, at den støtte en plejefamilie modtager fra kommunen under en anbringelse skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og øvrige vilkår med plejefamilien. **KL** er kritiske og mener, at forslaget griber for langt ind i den kommunale organisering. **Dansk Socialrådgiverforening** ser hellere, at kommunerne anvender en honoreringsmodel, der giver et incitament til at tale åbent om barnets udvikling uden at risikere en lønnedgang.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Formålet med forslaget at sikre, at den støtte, plejefamilierne modtager under anbringelsen er uvildig, så plejefamilierne får så brugbart et udbytte ud af den som muligt. Med forslaget følger ikke nogen krav til, hvordan kommunerne konkret skal organisere ordningen lokalt. Kommunerne har på den baggrund frihed til at indrette sig på den måde, de finder passer bedst ind i den lokale organisering. Med Kommuneøkonomiaftalen for 2019 er regeringen og KL blevet enige om at igangsætte en afdækning af praksis på området for at opsamle erfaringer fra de kommuner, som har eller arbejder på at indføre Gennemsnitsmodellen eller en lignende model for honorering af plejefamilier. På baggrund heraf er det aftalt, at KL udarbejder vejledende anbefalinger til en ny vederlagsmodel, der fremmer det gode samarbejde sammen med en række principper for god forhandlingsadfærd.

2.5. Grundkursus og koncept for socialtilsynenes godkendelse

FADD, Socialpædagogerne, KL, Børns Vilkår, Red Barnet, Socialtilsyn Øst, Socialtilsyn Hovedstaden og Selveje Danmark tilslutter sig alle forslaget om at indføre et nyt koncept for socialtilsynenes godkendelse af plejefamilier. **Socialtilsyn Hovedstaden** bemærker i den forbindelse bl.a., at de mener, at det vil medvirke til at hæve kvaliteten af socialtilsynenes vurderinger af familiernes egnethed og af den type opgaver en plejefamilie vurderes at kunne varetage.

Hjemmel til indsamling, anvendelse og videregivelse af oplysninger

Datatsynet mener ikke, at det fremgår helt klart med hvilken hjemmel socialtilsynene *indsamler* og *anvender* oplysninger om ansøgerne, når disse deltager i grundkurset, eller med hvilken hjemmel socialtilsynene kan *videregive* oplysninger om plejefamilien til anbringende kommune til brug for matchningen mellem barn og plejefamilie. De henstiller derfor til, at ministeriet præciserer, hvad formålet med indsamling, anvendelse og videregivelse af oplysninger er, samt med hvilken hjemmel dette kan ske med udgangspunkt i.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Det fremgår af lovforslaget, at grundkurset har et todelt formål, der dels er, at ruste plejefamilierne til opgaven, og dels er at give socialtilsynene informationer om plejefamiliernes kompetencer, der skal bidrage til og lette godkendelsen. Formålet med at lade grundkurset indgå som en central og integreret del af godkendelsesprocessen er således helt overordnet at styrke godkendelsen ved at lade informationer om ansøgerne fra deltagelsen i grundkurset indgå som en del af det samlede grundlag for vurderingen af, om en plejefamilie kan opnå en godkendelse. Som led i udviklingen af godkendelseskonceptet udvikles der også en række redskaber til at afdække og vurdere familiernes egnethed i forbindelse med godkendelsen. Efter godkendelsen kan den viden og de oplysninger, som tilvejebringes ved brug af disse redskaber, også anvendes af den anbringende kommune og lette det svære arbejde med at matche børn og plejefamilie. Ministeriet mener på den baggrund, at formålene med henholdsvis indsamling, anvendelse og videregivelse af oplysninger står tilstrækkelig klart beskrevet.

Hjemlen til at *indsamle* og *anvende* viden og informationer om ansøgerne findes i § 12 i lov om socialtilsyn. Tilsvarende findes hjemlen til at *videregive* oplysninger om familiens egnethed til anbringende kommune til brug for matchningen mellem barn og plejefamilie i § 3, stk. 2 i lov om socialtilsyn. Dette præciseres i lovforslaget.

Vurdering af aldersgruppe ifm. godkendelsen

Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Øst og **Socialtilsyn Hovedstaden** ønsker en præcisering af, om det er socialtilsynenes opgave at tage stilling til, hvilken aldersgruppe en plejefamilie vurderes egnet til at varetage omsorgen for i forbindelse med godkendelsen. **Socialtilsyn Øst** spørger i den forbindelse uddybende, om dette er en tilsynsopgave eller et kommunalt matchningsspørgsmål.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Vurderingen af, hvilken aldersgruppe en plejefamilie er egnet til, er en del af kommunernes arbejde med at matche børn og plejefamilie, men der er ikke noget i vejen for, at socialtilsynene anvender en praksis, hvor de godkender plejefamilier til en bestemt aldersgruppe i de tilfælde, hvor dette vurderes meningsfuldt. Det kan eksempelvis være i en situation, hvor en plejefamilie pga. alder ikke vurderes at være egnet til at modtage et spædbarn. Godkendelse til en bestemt aldersgruppe vil dog kræve en begrundelse ud fra kvalitetsmodellen, fx temaerne om familiestruktur og kompetencer.

2.6. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation

Selveje Danmark, Børne- og Kulturchefforeningen og **KL** forholder sig generelt positivt til forslaget om at give netværksplejefamilier adgang til skattefri dækning af øvrige omkostninger på op til 20.000 kr. uden forevisning af dokumentation. **KL** bifalder forslagets formål om at afbureaukratisere og gøre de nuværende regler for udgiftsdækning af netværksplejefamiliers omkostninger lettere og mindre tidskrævende at administrere.

KL ser dog et behov for en præcisering af, at der er tale om netværksplejefamiliers øvrige omkostninger og ikke eventuelle ekstraordinære omkostninger,

som familien måtte have. KL henviser i den forbindelse til, at der i høringsbrevet står anført, at forslaget også vedrører de ekstraordinære udgifter. De ønskes endvidere en tydeliggørelse af, om den årlige kadence for den skattefrie dækning af øvrige omkostninger på op til 20.000 kr. regnes fra anbringelsens start eller fra kalenderårets.

KL forholder sig positivt til forslaget om, at den skattefrie dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger på op til 20.000 kr. årligt skal ske på baggrund af en konkret individuel vurdering af det enkelte barns behov. **Børne- og Kulturchefforeningen** er uenige heri og foreslår i stedet en automatisk løsning, hvor der ikke skal laves en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, men hvor alle netværksplejefamilier automatisk tildeles 20.000 kr. **Børne- og Kulturchefforeningen** finder det bekymrende, at netværksplejefamilien kan påklage kommunens afgørelse om skattefrie dækning af de øvrige omkostninger, da de frygter, at dette vil medføre kommunerne endnu en administrativ opgave. **Dansk Socialrådgiverforening** stiller sig kritiske over for forslaget, fordi de er bekymrede for, om den foreslåede ordning vil medføre en kutyme, hvor netværksplejefamilier ikke får dækket mere end 20.000 kr. årligt, selvom deres behov reelt overstiger dette.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Forslaget om adgang til skattefrie dækning af netværksplejefamiliers omkostninger på op til 20.000 kr. årligt uden forevisning af dokumentation vedrører udelukkende de øvrige omkostninger – og ikke ekstraordinære, som fx tilskud til en bil, ombygning eller lignende. Dette fremgår også af høringsbrevet.

Netværksplejefamilier kan opnå skattefrie dækning af øvrige omkostninger på op til 20.000 kr. i hvert kalenderår. Dette gælder uanset, hvornår på året anbringelsen begynder. Dette præciseres i lovforslagets specielle bemærkninger.

Skattefrie dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger bør altid bero på en konkret vurdering af det enkelte barns og familiens behov, da der i praksis kan være stor forskel på, hvilket behov det enkelte barn og familien har. En automatiseret ordning kan medføre, at netværksplejefamilier, der ikke har behov for at få dækket øvrige omkostninger for 20.000 kr. årligt vil få for meget udbetalt, og at netværksplejefamilier, der har behov for at få dækket mere end 20.000 kr. årligt, ikke vil få udgiftskompenseret for de udgifter, der overstiger dette beløb. Bag reglerne om udgiftsdækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet boende gælder et princip om, at det skal være udgiftsneutralt for familien, at have barnet boende. Familien skal således hverken have udgifter forbundet med opgaven, som de selv skal dække, eller kunne tjene penge på, at have barnet boende.

Kommunernes afgørelse om skattefrie dækning af netværksplejefamiliers omkostninger kan allerede i dag påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der er således ikke tale om en ny adgang men om en videreførelse af allerede gældende ret.

Forslaget indebærer ikke, at netværksplejefamilier maksimalt kan få dækket 20.000 kr. årligt i øvrige omkostninger. Beløbet på 20.000 kr. er udelukkende beløbsgrænsen for, hvornår der skal vises dokumentation for udgifterne i henhold til skattelovgivningen. Netværksplejefamilier med behov for dækning af udgifter der overstiger 20.000 kr. årligt, skal således fortsat have disse udgifter dækket, såfremt kommunen er enige i, at der er et behov herfor. Dette præciseres i lovforslaget.